

Pressemeddelelse

Evaluering af gymnasireformen

Skoler skal få fagene til at spille sammen i studieretningerne

Studieretningerne står som helt centrale elementer i de gymnasiale uddannelser – de skal skabe sammenhæng i de enkelte fag op gennem uddannelsen og give mulighed for at fagene i studieretningen spiller sammen. I praksis har lærerne dog ikke fokus på samspillet mellem fagene i studieretningerne, og derfor er der behov for at skolerne bruger kræfter på netop at styrke studieretningernes indhold og profiler. Sådan lyder en central anbefaling i en evaluering af gymnasireformen som Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) offentliggør 15. januar 2009.

Dato
15.01.2009

Ref
MN

Side
1/3

Gymnasireformen er kompleks og omfattende, og skolerne er ikke færdige med at implementere den. Derfor skal reformen have tid til at virke, lyder det fra ekspertgruppen bag evalueringen. Men tid gør det ikke alene, og evalueringen rummer anbefalinger til skolernes videre arbejde og til Undervisningsministeriet.

Fokus på sammenhæng mellem fag

Med gymnasireformen fik uddannelserne en struktur hvor eleverne efter ½ års grundforløb begynder på et 2 ½-årigt studieretningsforløb med en pakke af tre fag som eleverne skal fordybe sig i ved siden af de obligatoriske fag. Idéen er at skabe længere og mere sammenhængende forløb i de enkelte fag og at undervisningen i de enkelte fag kan understøtte hinanden i stedet for at stå som adskilte moduler. Langt størstedelen af eleverne (hhv. 94, 88, og 83 % på hhx, htx, stx) synes det er god idé at vælge fag i en samlet pakke så undervisningen kan spille sammen på tværs af fag. Men i praksis har lærerne ikke blikket rettet mod samspillet mellem fagene i studieretningerne: Har man som elev valgt en studieretning med matematik og samfundsfag, ser undervisningen i matematik ikke nødvendigvis anderledes ud end hvis eleven havde valgt en studieretning med matematik og naturvidenskabelige fag. Derfor bør skolerne sætte fokus på at give studieretningerne en tydeligere profil der viser hvordan fagene i studieretningen skal spille sammen, fx ved at sætte fælles mål for elevernes flerfaglige kompetencer på tværs af fag.

Gør valget af studieretning enklere

Allerede mens eleverne går i folkeskole, skal de give besked om hvilken studieretning de er interesserede i – selve valget af studieretning skal dog i princippet først ske når eleverne afslutter grundforløbet. Evalueringen anbefaler at de to trin i valget af studieretning forenkles til ét trin så valget først skal ske når eleven er i gang på gymnasieuddannelsen og kender fagene. Det er der flere grunde til: For det første skal det give eleverne et godt grundlag for at vælge studieretning. For det andet er der to intentioner med grundforløbet

som spænder ben for hinanden: Dels skal grundforløbet være en fælles introduktion for eleverne til bl.a. nye fag og dermed kvalificere elevernes studieretningsvalg. Dels skal grundforløbet tones efter den studieretning som eleverne i den enkelte klasse har forhåndsvalgt. Skolerne vægter de to intentioner forskelligt, og det resulterer i uigennemsigtige vilkår for eleverne på de enkelte skoler.

Mange elever finder det i øvrigt svært at vælge studieretning – langt sværere end at vælge ungdomsuddannelse.

Brug for klar fordeling af ansvar og opgaver

”Hvorfor skal vi alle opfinde den dybe tallerken?” Det er et retorisk spørgsmål stillet af mange lærere i evalueringen. På mange skoler har det nemlig været overladt til de enkelte lærerteam at fortolke fx krav og mål i fagenes læreplaner. Ekspertgruppen anbefaler at den enkelte skole vedtager fælles regler i reformarbejdet, fx for hvad der besluttes på hhv. skoleniveau og teamniveau, og at skolen skaber fælles forståelser, fx af hvordan læreplanerne for de flerfaglige forløb skal omsættes i undervisningen. Nogle skoler har god erfaring med at have styregrupper gennem hele processen med at implementere reformen. Elever oplever i øvrigt en større forvirring over læreres udmeldinger, fx om mål for undervisningen, på de skoler hvor meget er overladt til de enkelte team.

Elevers faglighed: Ledere mere positive end lærere

Der er et klart flertal af lærere og ledere der vurderer elevernes faglighed positivt, fx når det drejer sig om at elever har fået viden som dækker bredt på tværs af faglige hovedområder, og at de kan strukturere fagligt stof og kombinere viden fra forskellige fag. Men på både hhx, htx og stx er lederne mere positive end lærerne – og det bliver især tydeligt når det gælder spørgsmålet om hvorvidt eleverne når et højt fagligt niveau. På stx svarer 48 % af lærerne positivt på det, mens det samme gælder for 85 % af lederne. Over halvdelen af lærerne på stx vurderer at elevernes specifikke faglige færdigheder er blevet ringere efter reformen.

Fra erkendelse til anvendelse

Reformen indebærer et skift fra et klassisk erkendelsesorienteret gymnasium til et gymnasium der lægger vægt på at eleverne opnår anvendelsesorienterede kompetencer. Forståelsen af faglighed er også en anden: Studiekompetencer som at kunne kombinere viden fra forskellige fag og formidle faglige problemstillinger fylder mere end tidligere, og det indebærer samtidig et tab af aspekter af en tidligere fremherskende faglighed. Og her ligger en af grundene til at lærere og ledere vurderer elevernes faglighed forskelligt. Lærere er nemlig typisk mere opmærksomme på tab af specifikke faglige færdigheder, mens ledere tillægger metodiske, analytiske og flerfaglige kompetencer større betydning.

Der er tab, men også gevinster ved reformens forståelse af faglighed, understreger ekspertgruppen. Den anbefaler at skolerne styrker lærerteamene i at arbejde med målene for elevernes anvendelsesorienterede kompetencer. Frem for at arbejde med indholdsstyring og krav om sideantal fx i historie skal fokus altså være på at eleverne opnår kompetencer, fx at eleverne lærer at formulere historiske problemstillinger og relatere dem til deres egen tid.

Få mere information hos kommunikationskonsulent Marie Nielsen telefon 35 25 46 37.

Om reformen

Gymnasireformen trådte i kraft i august 2005. Den rummer en række nyskabelser både hvad angår struktur og fagligt og pædagogiske indhold i uddannelserne. Nyskabelserne handler bl.a. om:

- Målstyring frem for indholdsstyring (pensum): Læreplanerne rummer mål for det som eleverne skal nå. Målene – frem for pensumlistes – skal være udgangspunkt for undervisningen. Reformen lægger vægt på elevens kompetencer til at anvende fagenes stof i relevante faglige og flerfaglige sammenhænge.
- Ny struktur: Skift fra valgfagsgymnasium til studieretningsgymnasium hvor studieretninger med pakker af tre fag skal gøre det muligt med længere og mere sammenhængende forløb i det enkelte fag. Studieretningerne skal modvirke modulisering af fag og styrke sammenhængene i uddannelserne.
- Decentralisering: Reglerne sætter i højere grad en ramme end tidligere. Efter reformen er det skolerne der beslutter forhold, fx om indhold og struktur, som tidligere typisk ville være bestemt centralt, fx undervisningens indhold i flerfaglige forløb og hvilke studieretninger skolerne vil udbyde.

Evalueringens design og metode

Evalueringen ser bl.a. på de treårige gymnasieuddannelsers struktur og faglige og pædagogiske indhold efter reformen – efter at de første kuld studenter er dimitteret i sommeren 2008. Ekstern ekspertgruppe har ansvar for evalueringens anbefalinger. Evalueringen bygger på bl.a.:

- spørgeskemaundersøgelse blandt alle ledelser på treårige gymnasiale uddannelser
- repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt hhv. 3-års-elever og dimittender fra sommeren 2008 (stikprøve på i alt 2223 elever/ dimittender – svar fra 1405)
- repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt lærere (stikprøve på 1587 lærere – svar fra 1134)
- casebesøg på 14 gymnasieskoler med interview med hhv. ledere, lærere og elever.

Samtidig med reformevalueringen offentliggør EVA fire evalueringer af fagområder på de gymnasiale uddannelser: Det økonomiske fagområde, det tekniske og naturvidenskabelige fagområde, fremmedsprog og det kunstneriske fagområde.